УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
703/10.09.2026

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р арх. Гергана Наскова Стефанова
Департамент „Архитектура", Нов български университет (НБУ),
професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и геодезия,

за придобиване на научната степен „Доктор"
по професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „АРХИТЕКТУРА НА СГРАДИТЕ, КОНСТРУКЦИИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ДЕТАЙЛИ"

с кандидат **АРХ. РАДИНА АСЕНОВА ПИСАРСКА**
докторант към катедра „ИНДУСТРИАЛНИ СГРАДИ", УАСГ,

Научен консултант: доц. д-р арх. Данаил Недялков
доц. д-р арх. Йордан Христов

с дисертационен труд на тема:

РОЛЯ НА МЕЖДИННИТЕ ПРОСТРАНСТВА В СРЕДАТА ЗА ТРУД

Становището е изготвено въз основа на заповед № 523/13.07.2026 г. на Ректора на УАСГ

Обща характеристика на труда

Дисертационният труд се състои от 175 страници и Приложение към него от 145 стр. както и 74 фигури, от които 10 авторски. Времевият обхват на изследването е съсредоточен върху примери от световната практика, реализирани в обсега на Индустрия 4.0, и отделни примери от предходни периоди.

Предмет на изследването е спецификата, типологията и ролята на междинните пространства като инструмент за трансформацията на средата в индустриалните предприятия и производства с универсални характеристики като фокусът е върху мултифункционалните пространства с възможност за социално взаимодействие и пространствена гъвкавост.

Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

Целта на докторанта е определянето на ролята на междинните пространства в индустриалната архитектура в условията на Индустрия 4.0.

За постигане на поставената цел са формулирани ред изследователски задачи, като например: да се изясни теоретично понятието „междинни пространства“; да се обоснове значението на тези пространства в контекста на индустриалната архитектура; да се анализира структурната и функционалната специфика на междинните пространства в различните типове индустриални сгради; да се систематизират факторите, определящи трансформацията на междинните пространства (технологични, екологични, социални и др.); да се изведе типология на междинните пространства; да се разработи критериален апарат и система за оценяване на ролята и качествата на тези пространства, който да се приложи при анализа на примери, както и да се формулират научнообосновани принципи и насоки за проектиране на индустриални сгради с активна роля на междинните пространства.

Тезата на труда е, че в условията на Индустрия 4.0 междинните пространства престават да са спомагателен елемент в индустриалната архитектура, а **се** утвърждават като структурообразуващ елемент, който експонира производствения процес и интегрира социални и екологични функции т.е. формира нов тип вътрешни междинни пространства, породени от процеса на отваряне на индустриалните предприятия към обществото.

2. Методология и методика на изследване

Приложената методология е интердисциплинарна и съчетава методи на анализ, с цел да бъде изследвана ролята на междинните пространства в съвременната индустриална архитектура. Сравнителният анализ води до откроряване на повтарящи се модели, функционални решения и пространствени стратегии, свързани с трансформиращия потенциал на междинните зони. С теоретичен анализ са систематизирани възгледите на водещи архитекти и теоретици, като се проследява се развитието на понятието „междинно пространство“ в контекста на индустриалната архитектура. С аналитико-синтезен метод е извършен анализ на подбраните архитектурни примери и с помощта на синтез е извършено обобщаването им в

концептуални модели отнасящи се до типология, роля и трансформации на междинните пространства. С комбинация от индукция и дедукция са изграждани хипотези за ролята на междинните пространства, основани на конкретни примери, както и за проверка на тези хипотези в контекста на по-общите теоретични рамки.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Приемам посочените научни приноси в труда по начина, по който са формулирани от докторантът, те правилно са обобщени в две основни групи: научно-теоретични и научно-приложни приноси.

Научно-теоретични приноси

- Разработена е ***типология на междинните пространства*** в индустриалните сгради, класифицирани на базата на следните определящи показатели:

1. Функционално предназначение
2. Пространствена позиция и свързаност
3. Влияние върху социалната и работната среда

- Предложен е ***обобщен архитектурен модел*** на междинното пространство като инструмент за архитектурна трансформация и пространствена и социална адаптация. Той е с концептуално-структурен характер и синтезира резултатите от теоретичния анализ, разработената типология и критериалната оценка на съвременни примери.

Научно-приложни приноси и приложни приноси

- Обобщеният архитектурен модел на междинното пространство поставя ***важни принципи за проектиране*** на индустриални сгради, според които междинните пространства се използват целенасочено като средство за:
  1. Пространствена и функционална адаптация;
  2. Социална интеграция на индустриалната функция;
  3. Екологична и урбанистична свързаност;

4. Основа на архитектурна идентичност в условията на Индустрия 4.0.

- Авторовият „Алгоритъм на използване на концептуалния архитектурен модел в проектирането на индустриални сгради с активно участие на междинните пространства“ предлага приложима рамка за проектиране на съвременни индустриални сгради.
- Разработен е и Критериален апарат за подбор и анализ на значими примери от съвременната българска и световна индустриална архитектура с цел да се гарантира съпоставимост, обективност и научна валидност при оценка на архитектурни реализации.

4 Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантът има две научни публикации в екип и 6 самостоятелни научни публикации по темата на труда:

1. А. Писарски, Р. Писарска. Съвременни реализации на логистични и складови сгради в България. Годишник на УАСГ, том 55, брой 4, 2022 г.
2. Р. Писарска. Обществената архитектура в отговор на климатичните проблеми. Междинни пространства в контекста на „Зелената архитектура“. Сборник статии от Научна конференция, посветена на 100 години от рождението на проф. арх. Методи Писарски, 02.2022 г., стр. 197-205.
3. Н. Николов, А. Писарски, Р. Писарска. Аспекти в развитието на българската архитектура и строителство в началото на XXI век. 2021 г., руски език.
4. Р.Писарска. Предзаводската площадка на индустриалните сгради като външно междинно пространство. Архитектурни трансформации. XII Международна научна конференция по Архитектура и Строителство , 30 Май - 01 Юни 2025, Варна, България
5. Р. Писарска. Покривите на индустриалните сгради като външни междинни пространства. Архитектурни трансформации. Висше строително училище Любен Каравелов, XXIV Международна научна конференция ВСУ'2024, Сборник доклади, Том 1, 10-12 октомври 2024 г., София, България, стр. 111-122, ISSN: 1314-071X.

6. Р. Писарска. Атриумното входно пространство – съвременна тенденция в архитектурата на обществените сгради. Сборник с доклади на Международна научна конференция по архитектура и строителство ArCivE '2021, 29 май 2021 г., Варна, България, Том 3, стр. 76-84, ISSN 2535-0781.

7. Р. Писарска. Съвременни тенденции в развитието на входните пространства в музейните сгради. Годишник на Университета по архитектура, строителство и геодезия, София, том 54, бр. 1, 2021 г., ISSN 2534-9759, стр. 95 – 105.

8. Р. Писарска. Еднопространственост на главните фоайета – съвременна тенденция в проектирането на обществени сгради. XXII Международна научна конференция по строителство и архитектура ВСУ'2021, Том 1, 14-16 октомври 2021 г., ISSN: 1314-071X, с. 203 – 211.

5 Мнения, препоръки и бележки

Докторантът демонстрира обширни познания по отношение на разглеждания проблем за междинните пространства в съвременните индустриални сгради. Дисертационният труд показва едно много задълбочено изследване, основаващо се на забележително голям брой примери – **42 индустриални обекта** от българската и световна съвременна архитектурна практика, носители на актуалните тенденции в индустриалната архитектура в светлината на Индустия 4, изследвани с критериалния апарат на автора.

Представена е богата библиография с печатни, цифрови и интернет източници (69) на български и английски език. Използваната литература е добросъвестно и коректно цитирана.

Препоръката е насочена към комуникирането на постиженията в труда с архитектурната професионална общност – публикуване на дисертацията или отделни глави в архитектурни списания, включително и в чужбина.

6 Заключение

Идеята на представената разработка е необходима и актуална. Тезата е защитена аргументирано и убедително. Поставените цели са постигнати.

Дисертационният труд показва обширните теоретични знания по специалността и способностите за самостоятелни научни изследвания на докторанта. Трудът утовлетворява изискванията на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ на вътрешните правилници на УАСГ и изпълнява критериите за придобиване на Образователна и научна степен „Доктор“. Изследването допринася за прилагането на научните постижения на докторанта в практиката, обогатяването на съществуващи знания и допълването на учебни програми. Като член на научното жури давам положителна оценка на дисертационния труд **„РОЛЯ НА МЕЖДИННИТЕ ПРОСТРАНСТВА В СРЕДАТА ЗА ТРУД“** и гласувам за присъждане на научната и образователна степен „Доктор“ в професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „АРХИТЕКТУРА НА СГРАДИТЕ, КОНСТРУКЦИИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ДЕТАЙЛИ“ на **АРХ. РАДИНА АСЕНОВА ПИСАРСКА**

София, 08 септември 2026 г.

.....

(доц. д-р арх. Гергана Стефанова)